

INRICHTING VAN GEBOUWEN

Op zoek naar sfeer, comfort en flexibiliteit

De laatste jaren wordt steeds meer aandacht aan de inrichting van de werkplaats besteed. En dat is maar logisch, want uit onderzoek blijkt dat de keuze van materialen, verlichting, comfortsystemen, lay-out van het gebouw,... bepalend is voor de productiviteit van de medewerkers.

GENSLER, EEN GEREPUTEERDE multinational in het domein van architectuur en design, brengt jaarlijks verschillende onderzoeksrapporten over zijn sector uit. Daarin werd onlangs gesteld dat een werkomgeving die samenwerking en sociale contacten stimuleert, tot 14 % meer productiviteitswinst oplevert. Dat is niet verbazingwekkend: informeel overleg bespaart ellenlange vergaderingen en zorgt ervoor dat iedereen op de hoogte is. En een goede sfeer draagt bij tot de motivatie en onderlinge verstandhouding, wat op zich weer een positieve invloed op het personeelsverloop en absentieïsme heeft. Uit het rapport blijkt trouwens dat binnen erg winstgevendende bedrijven maar liefst 82 % van de werknemers zich tevreden voelt met de aankleding van de kantoren, terwijl dat in ondernemingen met een gemiddelde winst nog maar 43 % is. Meer nog: firma's waar het personeel zich goed in hun werkomgeving voelt, noteerden de laatste drie jaar gemiddeld een winst van 28 %, terwijl de bedrijven waar dat minder het geval was, maar 14,4 % omzetgroei. Ook andere onderzoeken staven de invloed van een goedgekozen kantoorinterieur. Zo ontdekte Philips dat lampen met een uitgekiende dosis extra 'blauw' licht tot een prestatieverhoging van 10 % en meer leiden. En een test in een industriële omgeving toonde aan dat het optrekken van de verlichtingssterkte van 300 naar 500 lux de productiviteit met 8 % kan verhogen. In een zetterij werd het lichtniveau zelfs van 100 naar 1.000 lux verhoogd, met als resultaat dat de productiviteit met 30 % toenam en de uitval met 18 % werd gereduceerd. Tevens bleek uit het onderzoek dat een hoger verlichtingsniveau ook een sterke positieve invloed op het aantal ongevallen heeft. Maar er zijn nog andere goede redenen om een interieurarchitect onder de arm te nemen. Deze specialisten denken immers een interieur uit dat de organisatie in het bedrijf ondersteunt en het karakter van uw bedrijf beklemtoont (hip/zakelijk/modern/zonder franjes/met veel franjes/...) en de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut. Nadeel is wel dat daarvoor de nodige centen op tafel moeten worden gelegd. En de bedragen kunnen nogal verschillen, aangezien er geen 'orde van interieurarchitecten' bestaat, waardoor de specialisten de kosten voor hun diensten vrij kunnen bepalen...

Tendens 1: Personeel krijgt inspraak

Het personeel krijgt vaker inspraak bij het inrichten van de kantoren. Bedrijfsleiders doen dit om de sfeer te optimaliseren.

Jan Geysen

Een communicatiebureau kan opteren voor een gedurfd, hip en kleurig interieur.

Maar er zijn ook praktische redenen. Jan Geysen, Zaakvoerder Puur: "Werknemers kunnen de interieurarchitecten heel wat nuttige informatie geven: wie vaak print - en dus waar de printer best staat -, wie vaak dient te overleggen met wie, ... Dit laat ons toe om een interieur uit te denken dat de organisatie in het bedrijf maximaal ondersteunt."

Tendens 2: Meer comfort

Het mag duidelijk zijn: een werknemer die in de tocht, omgeven door lawaai, bij een temperatuur van 30 °C en in een te fel of zwak licht moet werken, zal niet optimaal renderen. Maar een pauze in de buitenlucht of bij daglicht is dan weer een oppepper van formaat. Met andere woorden: een te lage comfortgraad geeft gevolgen: minder productiviteit, meer fouten, een grotere graad van absentieïsme, een groter personeelsverloop en meer arbeidsongevallen. De markt reageert op dit inzicht met (onder meer) een groter aanbod aan scheidingswanden, plafondtegels, muren, ... die door vernieuwende, aangepaste materialen en dito structuur (zoals honingraat of andere per-

“Een uitgekiende inrichting ondersteunt de organisatie en straalt het karakter van de onderneming uit.”

© Liesbet Goetschalckx

Een goede sfeer draagt bij tot motivatie en een goede onderlinge verstandhouding, wat dan weer een positieve invloed op het personeelsverloop en absentisme heeft. (Consultancybedrijf U Consult. PUUR interieurarchitecten.)

© Liesbet Goetschalckx

Open ruimtes bevorderen teamwerk en een vlotte communicatie. (Grondwerken Hens. PUUR interieurarchitecten.)

foraties) de akoestiek verbeteren en/of lawaaihinder voorkomen. Ook de producenten van lampen en lichtarmaturen zijn volop bezig met nieuwe producten te ontwikkelen: lampen met een uitgekiende dosis extra ‘blauw licht), ‘dynamische verlichting’ dat de heilzame invloed van daglicht probeert na te bootsen (door in de loop van de dag een andere helderheid en of ‘kleurtemperatuur’ te geven, etc. Bovendien worden steeds meer armaturen met individuele regelaars aangeboden, zodat de werknemer de verlichting boven zijn hoofd naar wens kan aanpassen qua intensiteit, kleurtemperatuur, ... Maar een hogere comfortgraad hangt natuurlijk ook samen met een goede ventilatie. Vooral de balansventilatiesystemen met warmterugwinning zijn op dit vlak met een opmars bezig. En uiteraard mogen ook ergonomische meubelen (zoals bureaustoelen) niet ontbreken.

Tendens 3: Personalisatie en imago

Zaakvoerders hechten er almaar meer belang aan dat hun bedrijf, waaronder het interieur, een onuitwisbare, unieke indruk op de bezoeker nalaat. Hierbij wordt niet zozeer ‘schoonheid’ nagestreefd, maar wel een esthetiek die een ‘diepe, positieve emotie overbrengt’. Vragen naar tendensen inzake esthetische ingrepen, zoals kleuren, worden door onze gesprekspartners

weggewimpeld. Want dit hangt af van kantoor tot kantoor: zo zal een communicatiebureau vaker voor een gedurfd, hip en kleurig interieur opteren, terwijl het in een advocatenkantoor heel wat zakelijker mag zijn. Er wordt vooral gestreefd naar een inrichting die ‘tijdloos’ is, zodat het over tien of twintig jaar niet passé lijkt.

Tendens 4: Het kantoor als clubhuis... of toch niet?

De voorbije jaren was er een duidelijke tendens naar gezelligheid merkbaar. Lekkere stoelen en schemerlampen deden hun intrede. Enkele KMO's met lef plaatsten zelfs een open haard. En dit fenomeen beperkte zich niet tot de kantoorruimte. Neem bijvoorbeeld de refter. Vroeger was het een verdoken hoekje waar de mensen snel iets gingen eten. Vandaag wordt deze plek een ‘lunchruimte’ genoemd, met koffiezet, microgolf-oven, bijzondere aandacht voor de aankleding van de muren en een bord waarop ad valvas leuke berichtjes worden geprikt. Ze is zo stijlvol uitgedost dat ze steeds vaker ook als vergaderruimte wordt gebruikt. En als er een echte vergaderzaal is, bevindt zich daar eveneens een koffiezet, koelkast met allerlei drankjes, ... Steeds meer bedrijven voorzien trouwens een bijkomende, aparte koffiehoeke: om redenen van efficiëntie (zodat werknemers voor een bakje troost niet naar een andere verdie-

ping moeten), maar ook voor het sociaal contact. Al lijkt de tijd van extreme vormen van het huiselijkheid binnen kantoren aan een keerpunt toe. “Enerzijds kan huiselijkheid nooit écht naar een kantoor worden overgeheveld. En anderzijds moet een werkplek vooral een goede werkplek, en een woonplek een goede woonplek zijn,” stelt Sven Goedefroo van Goedefroo en Goedefroo.

Tendens 5: Landschap en flexplek... of toch niet?

Vroeger hadden de meeste werknemers een eigen ommuurd bureau. Daarna doken de landschapskantoren op, die teamwerk en een vlotte communicatie bevorderden. Vandaag blijven de interieurarchitecten zich op dit landschapsmodel inspireren, maar ze voorzien ook alsmaar vaker een voldoende aantal afgesloten ruimtes. Jan Geysen: “Op die manier kunnen er plaatsen worden ‘gedeeld’ tussen mensen die zich willen afzonderen voor een lastig telefoongesprek, omdat ze een taak moeten uitvoeren die bijzondere concentratie vereist, ... Tevens worden vergaderzalen met diverse afmetingen voorzien: voor gesprekken tussen twee personen, meetings met de hele afdeling, bijeenkomsten van het management, ... Wat we ook zien opkomen, zijn ruimtes met halfhoge wanden. Daar kunnen twee mensen in alle rust met elkaar spreken: ze zijn een beetje afgezonderd, maar bevinden zich niet in een aparte ruimte, waardoor het gesprek minder ‘dramatisch’ aandoet. Kolomopbouw is eveneens in opmars: in het gebouw worden betonnen of stalen kolommen geconstrueerd, waardoor de interieurarchitect kan starten vanuit een lege ruimte, waarin desgewenst wanden worden geplaatst die gemakkelijk verplaatsbaar zijn.” Met de doorbraak van het concept ‘thuiswerken’ ontstond een heel specifieke tendens inzake interieurinrichting: de flexplek. Medewerkers die niet voltijds op kantoor zijn, hebben geen vaste werkplek meer. Ze nemen gewoon een bureau die vrij is. Op die manier moet er minder plaats, maar ook minder computers zijn. Gezien het toenemende gebruik van laptops worden het trouwens steeds vaker plug-in offices. De opkomst van de flexplekken heeft uiteraard ook te maken met de digitalisering van de informatie, zodat mensen zich niet meer vlakbij een bepaalde kast hoeven te bevinden. En als er toch opbergplaatsen nodig zijn, wordt een beroep op een mobiel archiveringssysteem of ‘postvakjes’ op een centrale plaats gedaan. Tenslotte kan een dergelijke inrichting teamwerk bevorderen, bijvoorbeeld door grote tafels te voorzien waaraan meerdere personen kunnen (samen)werken.

Tendens 6: Besparing als prille eco-aandacht

In opkomst zijn de balansventilatiesystemen met warmterugwinning: verse lucht komt van buiten naar binnen, en wordt opgewarmd doordat het kruist met buizen vol warme lucht die

Etalentis, een KMO met gedurfde inzichten qua interieurarchitectuur

Project- en engineeringbedrijf Etalentis heeft de logica om meer sfeer in het kantoor te brengen, erg ver doorgetrokken. Zaakvoerder Gert Martens richtte het interieur zelf in. “Onze vloerbedekking bestaat uit kunstgras, dat realistisch aandoet doordat het zowel licht- als donkergekleurde sprietjes vertoont. Het behang heeft eierschaalkleur en vertoont het reliëf van kippenvel. Het zijn zaken die tegelijk rustgevend zijn én energie geven,” legt hij uit. “Voorts hebben we een ‘Wall of Workers of Fame’. Daarop prijkt een foto van elke medewerkers in zijn vrije tijd: aan het tennissen, mountainbiken, shoppen, ... Gevolg is dat iedereen een ander facet van zijn collega te zien krijgt, wat tot geanimeerde gesprekken aanleiding geeft... Voorts hebben we in onze kleine lounge-ruimte – die we ook gebruiken om te vergaderen – een ‘Old Chesterfield’-zetel gezet: klassiek aandoend, met leer en noppen. Maar er zijn eveneens rode en blauwe zitballen. In het centrale gedeelte is dan weer een witte eikenhouten tafel te vinden, waaraan iedereen kan werken die dat wenst. Op die manier worden communicatie en samenwerking verbeterd. Het lijkt een vreemd interieur, maar we zijn er tevreden over. Ons personeel is erg gemotiveerd, en de positieve reacties van klanten en andere bezoekers zijn niet te tellen. Aardig meegenomen is ook de media-aandacht die aan ons interieur werd besteed: ons kantoor kwam al aan bod in het VTM-Journaal, op TV Limburg, in Het Laatste Nieuws, Job@, ..., en nu ook in KMOPME Magazine...”

van binnen naar buiten gaat. Uiteraard is het een systeem dat behoorlijk energie-efficiënt is. Ook op het vlak van verlichting wordt naar milieuvriendelijke oplossingen gestreefd. Zo worden er in gangen en toiletten steeds vaker bewegingsdetectoren gebruikt. Ook lichtgroepen, die toelaten groepen lampen aan te klikken in plaats van deze aan het hele plafond tegelijk aan te schakelen, zijn in opmars. Beide oplossingen kunnen trouwens worden gecombineerd: dan is er bijvoorbeeld zo’n sensor per 20 m² plafond. En een daglichtsensor op de buitenverlichting voorkomt dat de verlichting brandt als er voldoende daglicht is. Al is duurzaamheid nog geen tendens bij architectuur. Maar wat niet is, kan komen...